

приубъртание гражданска положениа тѣхъ два народовъ, нѣ гла-
дало си само чѣрковни дѣла. Това е юще едно голѣмо доказатѣл-
ство, чи Бѣлгари и Гърци, ако и да са сѫ били и разоравали по-
между си и си отнѣмали мѣста, ту едни ту други, нѣ на Православ-
наїж вѣрж вардили много, да не бы общій имъ неприятель Папа у-
спѣль да отцѣпи нѣщо си отъ тѣхъ!

Отецъ Паисий юще казва, какъ то видѣхмы, чи Бѣлгари имали
Барони (войводи) по тѣхъ мѣста, дѣ е было Архиепископство Бѣл-
гарско и рѣчъ велики барони тѣлкува съ турско е Беглерѣ-Бегъ князъ
надъ князи — най голѣмъ силъ имѣаще послѣ цара. Нѣщо да е
излышино да поговоримы обшырно нѣщо о тому прѣдмѣту, кой са
относи на новаїж нашъ повѣстность, за кого прѣдмѣта твърдѣ малко
е до сега писано или почти нищо. Дѣйствитѣльно ны видимы въ
турски ферманы и бераты, а и народное попрѣданіе е съ хранило,
чи Турци завладѣвшіе Бѣлгариї поставили нѣколко си Беглерѣ-бего-
ве, кои сѫ имали най голѣмъ силъ послѣ цара. Такъвъ Беглерѣ-
бегъ е былъ съ условиемъ покорившъ са Марко Краловъ въ Бы-
тлїж, (монастиръ), и Констандинъ Драговичъ въ Серестъ, Вѣлко Добро-
жански въ Доброциj и Стено-Бегъ, князъ Лазоровъ сынъ въ Сърбско,
Георги Кастроитъ, призваний Скендерѣ-Бегъ, въ Кроj и проч. Тии
мѣста послѣ са зѣли имѧ Санџакъ, и занимали сѫ гы първаго чина паши.

Да бы дали читателю кратко едно понятие, какъвъ радѣ е по-
слѣдовало турское правление въ Бѣлгариї, трѣба да изложимы нѣ-
колко си подробности за Бѣлгарское царство, какво правление е има-
ло наблизо падения си, Турци какви сѫ были, кога сѫ го привзѣли
и какъ сѫ постѣпили и тии да го управляемъ. Нѣ да са изложи
сичко това въ подробность намъ не ни допушта настоѧщее врѣма,
ни то ни е прѣдмѣтъ въ таї книжицѣ. Ны щѣмъ каза само нѣко-
ко си отъ поглавны чѣрты. Това ако и да ны отвлѣче малко отъ
прѣдмѣта ни, обаче нѣщѣ да е безполезно; защо то ще подбуди на-
ши учены и ще имъ дадѣ поводъ да са занимаѣть на той-зи прѣд-
мѣтъ, то есть, да издирижъ и изслѣдовътъ новаїж нашъ повѣст-
ность, а най паче въ настоѧщее врѣма кога нѣколцина отъ на-
ши Бѣлгари познавътъ доволно добрѣ турски писменъ языкъ
и могѫтъ са ползова отъ разны стары грамоты, фермани, берати и
други. Каква же ползъ ще принесе новаїм повѣстность днѣшнимъ
и потомцамъ, всѣкы благоразуменъ Бѣлгаринъ може да разсѣди.

Вѣтрешное правление, въобщѣ, Бѣлгарскаго царства, наблизо крѣ-
щениа прѣславскаго двора, было е слѣдное. Бѣлгарски цари сѫ но-
сили тытуль *Самодѣржцы*. Нѣ нихна власть не е была неограничена.